Hogyan tovább?

dr. Rigó Mihály
aranydiplomás erdőmérnök és okl. építőmérnök
a BME műszaki doktora

„Ha küzdesz, veszíthetsz, ha nem küzdesz, már veszítettél.”
dr. Regdon Ibolya, a szegedi Radnóti Gimnázium tanára

Furcsa hírek jelennek meg mostaniban.

„Reálisnak tartja a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség a 40 centiméteres bodrogkeresztúri kilátóra fordított 39 millió forintot. Nem véletlen, hogy csak ekkora - ekkorára is tervezték. Az NFÜ szerint azért volt rá szükség, mert a turisták korábban a vízmű dombjáról bámészkodtak, ahova viszont tilos felmászni.”
https://index.hu/belfold/2009/10/05/nem_akartak_nagyobbat_mint_40_centis_kilatot/

„Az új építésű, 4 méter magas, 80 méter hosszú és 1,1 méter széles lombkorona-sétány egy nemrégiben kivágott erdő farönkjei közé épült.”
https://sokszinuvidek.24.hu/mozaik/2023/03/23/lombkorona-setany-nyirmartonfalva-nyirseg-hajdu-bihar-megye-erdo/
„Kitermelte az erdőt a 60 milliós uniós támogatásból épített lombkorona sétány építése közben a nyírmártonfalvai polgármester. A fideszes Filemon Mihály szerint semmi közünk

hozzá, hogy mire költi az uniós támogatásokat. Az alföldi településeken dübörög a lombkorona sétány építési láz, még a térség országgyűlési képviselője, Tasó László is építtetett egyet."
„A lombkorona sétány kivitelezése nettó 60 millió forint uniós forrásból valósult meg, az építkezés közben azonban kivágták a fákat. Nemcsak néhányat, hanem az egész erdőt tarra vágták körülötte, erről tanúskodnak a helyszínen otthagyott tuskók. Pedig az eredeti tervek szerint az 50 méter hosszú sétányt a fák lombkoronájának szintjébe álmodták meg."
„A projekt ott „erdei ökoszisztémák funkcióinak fejlesztése" címszó alatt fut."
„Tasi Sándor lomkorona sétányát is megnéztük. Egy fiatal telepített erdőbe építették, az erdei földútról lehet felmenni rá. Van lejárata is, ami a semmibe vezet, tehát érdemes inkább visszafordulni a végén. Jó hír, a pottyantós WC itt működésképes."

Tasi Sándor lomkorona sétánya Nyíradonyban

Tasó László lombkorona sétánya

„Mindegyik sétány mellett található egy-egy kilátó is. Ez sem véletlen. A 2010-es években ugyanis ezekre lehetett uniós pénzt kapni. Az alföldi településeken mi másra is van szükség, mint kilátókra – a Google térképén csak Nyírmártonfalva környékén 5 darabot is találni."
https://atlatszo.hu/orszagszerte/2023/03/23/tarra-vagtak-az-erdot-az-unios-tamogatasbol-epult-lombkorona-setany-epitese-kozben/

„30 méternyi bicikliút megépítése és némi felfestés. Ezért fizetett a miskolci városvezetés negyvenmillió forintot."
https://hirtv.hu/ahirtvhirei/negyvenmillio-forintot-fizetett-a-miskolci-varosvezetes-30-meternyi-bicikliutert-2565970

https://hirtv.hu/ahirtvhirei/negyvenmillio-forintot-fizetett-a-miskolci-varosvezetes-30-meternyi-bicikliutert-2565970

„A másfél méter magas kilátót a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatósága (KNPI) építette Kunszentmiklós határában, és nem is csak egyet, hanem még ötöt. Mindegyiket a Felső-kiskunsági-pusztán húzták fel, ebből kettő másfél-két méter magas, a másik háromnál pedig négy méteren van a padlószint."

„A KNPI honlapjáról kiderült, hogy „A túzok határon átnyúló védelme Közép-Európában" címet viselő LIFE-projekt négy ausztriai és öt magyarországi területen valósul meg és fő célkitűzése a túzokokra az ütközések miatt nagy veszélyt jelentő középfeszültségű légvezetékek földkábellel történő kiváltása."

https://index.hu/belfold/2023/04/13/kilato-alfold-kunszentmiklos-tanosveny/

Ugyanakkor a Nyírségben egészen más vonatkozik a kilátókra, igaz ott meg nincs mire kilátni.

Nem válunk a pancser „beruházók" miatt ország-világ előtt röhejessé? Nem lenne méltányos kifizettetni, megtéríttetni velük ezeket a pénzeket?

„Tíz évig sem húzta az eszetlen hajdú-bihari nagyberuházás

„Legjobb esetben lakóparkként végezheti az elmúlt 15 év egyik, ha nem a legértelmetlenebb, közpénzből megvalósított hajdú-bihari nagyberuházása, az M3 Archeopark.

Amikor 2004 körül híre kelt, hogy mit tervez Polgár határába a Juhászné Lévai Katalin (MSZP) elnökölte megyei közgyűlés, még a legelvakultabb szocialisták is zavartan hümmögtek: szabadtéri néprajzi múzeumot Debrecen és Miskolc közé, az M3-as sztráda mellé, a „nagy semmi" kellős közepébe?"

„Az ötletgazda az egyébként neves egyetemi tanár (ELTE), a tavaly tisztikereszttel is kitüntetett Raczky Pál volt, aki több mint egy évtizeden át vezette az M3-as és M35-ös autópályák hajdú-bihari szakaszához kapcsolódó régészeti feltárásokat. Hozzá kapcsolódik az az ásatás is, mely során Polgár-Csőszhalomnál korábbi kultúrák egymásra rétegződött, dombszerű újkőkori maradványait (telleket) mentették meg az utókor számára.

Juhászné Lévai Katalin az archeopark 2007-es átadása előtt úgy emlékezett vissza, hogy szerették volna az autópályaépítések során felszínre került leleteket olyan közegben megmutatni, amely az épületeivel valamennyire a honfoglalás előtti időket is megidézi. A

projekt elindulására 1 milliárd forintot hasítottak ki a Nemzeti Autópálya Rt. nyereségéből, a pénzből egyebek mellett létrehoztak egy belső kiállítótérrel rendelkező kurgánt, egy tavacskát és egy kaputornyos földsáncot is, olyan gyepűféleséget.
Mivel nem kellett nagy kombinációs készség ahhoz, hogy ezzel mennyi látogatót lehet kicsalogatni a mezőre, turisztikai fejlesztés címén a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat európai uniós és kormányzati forrásokat vett célba. Tíz százalékos önrésszel kiegészítve újabb 1 milliárd forintot sikerült elnyerni, mely révén a kurgán mellé nyolc nyolcszögletű pavilon, hat vályogfalú, nádtetős paraszthá, két télen is használható fogadóépület (150 fős konferenciateremmel), míg a tó mellé egy 200 nézőnek kialakított vízi színpad került."
„Néhány éven át igyekeztek pörgetni a forgalmat, volt az archeoparkban minden: családi és vállalati rendezvények, futóversenyek, majális, kutyakiállítás, nomád ételek bemutatója, Kárpátia-koncert, de még anyósfesztivál is. Mégsem hozta vissza a működtetés költségét, a nehézségeket pedig tetézte a gazdasági és pénzügyi világválság. **Egy éves beszámoló szerint az archeopark 2010-ben 16 ezer látogatót fogadott. Annyit, mint a nem véletlenül lesajnált debreceni vidámpark 2009-ben, csakhogy utóbbiban bolyongva a vendégek azért mégis csak több pénzt költöttek, mint a kurgán és a paraszthá zak között**."
https://civishir.hu/helyben-jaro/2019/07/tiz-evig-sem-huzta-az-eszetlen-hajdu-bihari-nagyberuhazas

„2016-ra 500 millió forintnyi támogatással elkészült a világ alighanem egyetlen, lejtő nélküli bobpályája – hol máshol, mint az Alföldön."

https://hvg.hu/gazdasag/20190423_unios_forrasok_felhasznalasa__leglegleg

„Kordonokkal zárták le a közel félmilliárd forint uniós pénzből épült kerékpáros kilátót a Tisza-tónál a Népszabadság beszámolója szerint. Az 1,1 milliárd forintból, teljes egészében uniós forrásból épült tiszafüredi turistacentrumot tavaly év végén adták át ünnepélyesen, a beruházást Fazekas Sándor agrárminiszter is megtekintette. A bicikliskilátó tetejére még egy hungarikumboltot is építettek."

„Fél évvel az átadás után azonban lezárták a kétemeletes épületet, amelyre kacskaringós bringaút vitt fel, mert kiderült, hogy balesetveszélyes. Kizárólag gyalog lehet felmenni az amúgy is elég szerény panorámával kecsegtető turisztikai látványosságra."
https://hvg.hu/ingatlan/20160817_tiszat_tavi_bringas_kilato_lezarva

Hej, ha ezeknél még az elején kiszámolták volna, ha nem szabotálták volna el a megtérülési rátát, mint sajnos jelenleg a gyorsforgalmi és négysávos főutak esetében rendre!

Ki tudhatja, hogy hány ezekhez hasonló létesítményt ütöttek össze a kóklerek, pancserek, miközben valóságos tudománnyá vált a mesteriskolával a beruházás. De fel lehet tenni a kérdést, hogy miféle az a szabályozás, amely ezeket is lehetővé teszi. Örülhetünk talán annak, hogy hasonlók nagyobb tételben nem létesültek? Ugye ezeket nem lehet a vívmányaink között emlegetni?

Miért írnak a Népszavába?
Mostaniban a mérnökök bánatai a Népszavában, az Indexben, a Telexnél, az Átlátszónál jelennek meg.
Vajon miért? Mintha nem lennének a mérnökségnek fórumai! Ugyanők közben jóízúen felháborodnak a hozzá nem értő laikusok beszálásain. De, ha a véleményük nem szaklapban adják közre, akkor mire is számítanak?

Ez mind pazarlás, szerintem.
Mintha ebben az országban már semmi más gond nem létezne. Mintha már semmi fontosabb nem lenne.
Ezek a „beruházások" lejáratnak bennünket a nemzetközi mezőnyben is. Jül hangolhatók ellenünk a nyugati adófizetők is, akik jól láthatják, hogy az adópénzük szeméttévválik. Ezek lehetőséget adnak a döntéshozók alkalmatlanságának igazolására is.
Eszembe jut, hogy vajon hány mérnök kezén is mehetettek át ezek a dokumentumok, tervek, mire minket „gyönyörködtetnek.
Hogyan lehet az, hogy egyetlen sem akadt köztük, aki képes lett volna ezeket az őrülségeket leállítani?
Elképzelhető, hogy ezeket a pénzeket csak ilyesmi játékszerekre lehetett elkölteni?

Pedig lenne helye a pénznek!
Néhány példa, a saját fejem után, kapásból:
„Országszerte rendszeresek a szivárgások, csőtörések, annyira rossz állapotban van a vízi közműhálózat – hangzott el az RTL Híradójában. Homoki Andrea, a Víz Koalíció nevű civil szervezet tagja elmondta: mindennek az az oka, hogy nincs forrás sem a felújításra, sem a karbantartásra."
„A riport szerint a vezetékek olyan rossz állapotban vannak, hogy a víz 22 százaléka egyszerűen elfolyik, de bizonyos területeken ez akár 60 százalék is lehet."
„A Víz Koalíció számításai szerint, ha nem történne komoly változás, a jelenlegi ütemben 300 évet venne igénybe a teljes vízhálózat felújítása."
https://hvg.hu/itthon/20230406_magyar_vizhalozat_felujitas_rossz_allapot_rezsicsokkentes

„A teljes magyar vízhálózat felújítása ezermilliárd forintos nagyságrendű munka lenne."
https://propeller.hu/itthon/3916080-siralmas-allapotban-van-magyarorszag-vizhalozata-de-jelenlegi-utemben

„Az Európai Unió húszmilliárd forintos támogatásából újítanák fel a főváros ivóvízhálózatát – jelentette be Budapest városüzemeltetésért felelős főpolgármester-helyettese."
„BUDAPESTEN KÖRÜLBELÜL ÖTEZER KILOMÉTER HOSSZÚ IVÓVÍZHÁLÓZAT ÉPÜLT KI, EBBŐL ÉVENTE 80 KILOMÉTERT KELLENE MEGÚJÍTANI, ÉS ÉVI 80 MILLIÁRD FORINTOT KELLENE ELKÖLTENI AZ IVÓVÍZHÁLÓZAT REKONSTRUKCIÓJÁRA."

„Az ötezer kilométerből kétezer kilométernyi „a műszaki élettartama végén” tart, vannak 100 évesnél is idősebb csövek a föld alatt, a hálózat jelentős része pedig 50–90 év közötti.”
https://index.hu/belfold/2023/04/12/budapest-ivoviz-halozat-rekonstrukcio-tutto-kata-fopolgarmester-helyettes/

„A Biodómból lesz az új cirkusz?”

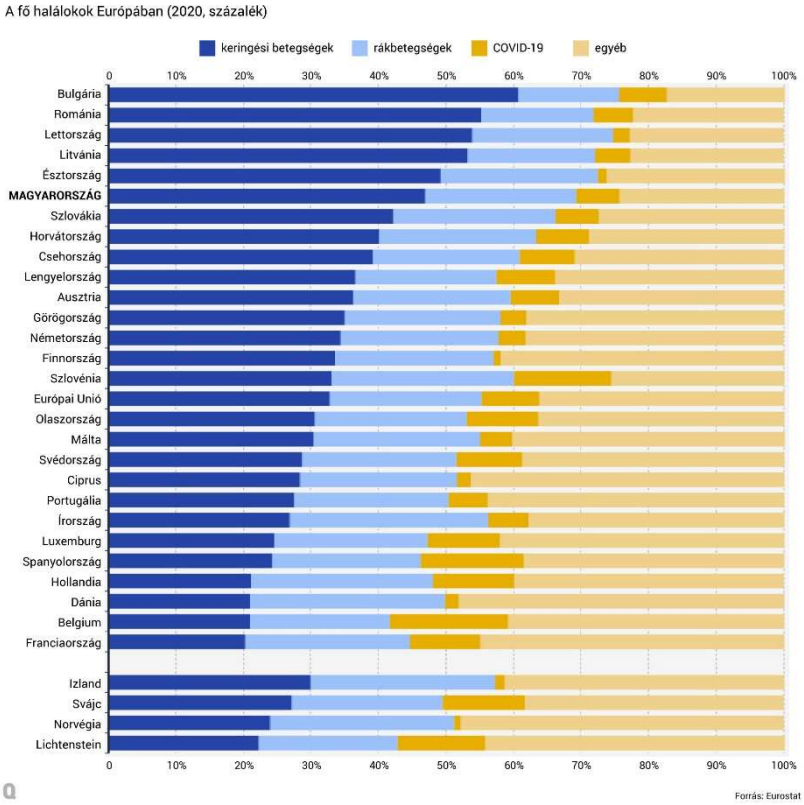
„Ám az elmúlt évben felmerült egy másik lehetőség is, ugyanis a Biodóm építési munkálatai megakadtak.

> Jelenleg érvényben van a kormányhatározat a Nyugati melletti területre, de én nem vetném el annak a gondolatát sem, hogy ha majd újraértékelődik a Biodóm sorsa, akkor kialakuljon egy olyan koncepció …”

https://index.hu/kultur/2023/04/19/uj-cirkusz-artistakepzo-nyugati-palyaudvar-hangar-iskola-diploma-fekete-peter-biodom-beruhazas/

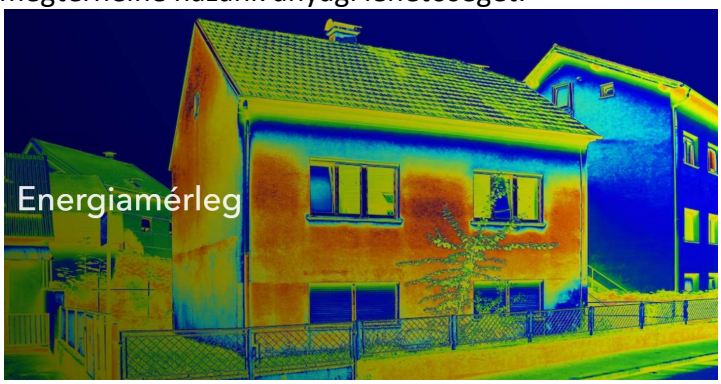
A Biodóm ügye eddig is maga nem volt más, mint beruházási cirkusz, nem lenne meglepő számomra, ha tényleg igazi cirkusszá válna!

A fő halálokok tekintetében nagyon rossz helyen állunk. Ki tudja, hogy mennyi kellene a legyőzésükhöz, hatásuk csökkentéséhez, a rossz tendenciák meglassításához, a megelőzésükhöz, a megfordításához.

https://qubit.hu/2023/03/09/2020-ban-az-eu-ban-csak-bulgariaban-es-romaniaban-haltak-meg-tobben-100-000-lakosra-vetitve-mint-magyarorszagon

A meglévő hazai lakásállomány hőveszteségeinek csökkentése is annyi pénzt igényelne, amennyi alaposan megterhelné hazánk anyagi lehetőségét.

https://www.rockwool.com/hu/inspiralo-ismeretek/a-kozetgyapot-elonyei/energia-hatekonysag/energiamerleg/

„Magyarországon az országos primerenergia-felhasználásból az épületek részaránya közelítően 40%-os …”

A közel nulla energiaigényű épület felé kellene haladni.

https://2015-2019.kormany.hu/download/d/85/40000/Nemzeti%20E%CC%81pu%CC%88letenergetikai%20Strate%CC%81gia%20150225.pdf

Természetesen a falakban meg kellene állítani a talajvíz felfelé áramlását, a falak elnedvesedését, falszigeteléssel.

A tönkretett hazai élelmiszer feldolgozást vissza kellene állítani, sőt fejleszteni!

Hazai gondjaink egyik legnagyobbika érdemben megoldani a Kárpát-medencébe érkező vizek visszatartását, az öntözést, a Homokhátság vízpótlását. Mennyibe is kerülne mindez?

Világos, hogy az előbbi lista koránt sem teljes. **Hasonlóan égető szükségességeket mások is képesek lennének rámutatni, kistába foglalni.**

<u>A káoszhoz vezető, helytelen hazai módszertan az előbbi gondok megoldására</u>

Megállapítható tények:

- a megoldandó hazai gondok száma szinte végtelen,
- valamennyi megoldásához annyi pénz kellene, amennyi talán az egész világon sincs,
- bármilyen eddigi kormány kimarkolt néhány gondot majdnem önkényesen,
- megpróbálta azokat valamilyen szinten megoldani,
- miközben rettenetes kritikákat kapott szinte minden irányból, oldaltól, laikus mindentudóktól,
- a legközelebbi az előbbi három lépést ismételhették, ugyanolyan eredménytelenséggel, eredménnyel.
- Önmagunkat akadályoztuk meg abban, hogy eltöltse a népet a megoldás, az elégedettség öröme.
- Ez a séma nagyon messze van a demokrácia valódi fogalmától!

<u>Egy módszertan az előbbiek kivédésére</u>

Javaslom:

- készüljön probléma-katalógus, probléma lista majd
- a problémákat rangsorolják és
- ebben a sorrendben valósítsák meg, küszöböljék ki.
- A megoldás után az előző lépéseket kell ciklusosan ismételgetni, sorról sorra menve mindannyiunk elégedettségére. Természetes, hogy újabb pénzosztási ciklus előtt az érdekvédelmi szervezetek újabb szavazást rendezzenek.
- **Hangsúlyozni kell, hogy a következő pénzosztás, forrás hozzárendelés lobbizásakor ez lista lesz ennek az alapja, és más szóba sem kerülhet. Nem lehet majd új elemeket a semmiből előkapni!**

Nyilvánvaló az, hogy ilyen előkészítés után szó sem lehet a dolgozatom elején láttatott „beruházások" pénzelésére!)

A probléma-katalógushoz, a probléma-listához
Kik készítsék, kiknek az ötleteit vegyék figyelembe?
Mindenek előtt, elsősorban a szakemberekét. Nekem az első számú szakemberek a mérnökök. Tehát annyiféle lista kellene, amennyi a mérnöki szakmák száma. Nyilván egészen mások az útépítő mérnökök problémái, mint a vasútépítőké, vagy a vizeseké. Természetesen megint mások az orvosi, mezőgazdasági listák!
Annak érdekében, hogy ne zúduljon nagy feladat egyszerre a MMK központra, a megfelelő Tagozatok lennének képesek egyszerűen és gyorsan elvégezni a feladatot.

Kik hirdessék meg, kik gyűjtsék össze, kik összesítsék a listákat?
A természetes válasz szerintem: az érdekvédelmi szervezeteik.

A problémák rangsorolása
Ők szólítanák fel arra a véleményezőket, hogy írják le, hogy elképzelésük szerint szakmájuk első 10 legnagyobb gondjának mit tartanak. **Hangsúlyozni kell annak jelentőségét, hogy mi kerül fel a listára!**
Ezek megválaszolása után a válaszokból kiválasztanák az összes különböző gondot, melyekből egy felsorolást adnának közre, felkérve ismét a véleményezőket arra, hogy rangsorolják ezeket. Tehát jelölkék 1-essel a legnagyobb gondot, 2-esel a következőt, és így tovább 5-ig! A válaszokat ismét értékelni kell.
Hangsúlyozni kell annak jelentőségét, hogy miként pontoznak, rangsorolnak!
Amelyik gond nem kapott sorszámot, azt ki kell dobni a további elemzésből.
Ezt követően csak össze kell adni az egyes problémák, gondok pontszámait külön-külön. A végén mindegyik probléma, gond egy összeg-számmal rendelkezik. Minél kisebb ez a szám, annál előbbi a pond, aza előáll a rangsor, melyet mint végeredményt közre lehet adni.
Már az elején tudatosítani kell a rangsorolási folyamat célját. A problémák felsorolására, majd a pontozásra koncentráljon mindenki, mert utána elment a hajó. Az eredmény mindenkinek tudomásul kell venni, utólag azt bírálni semmi értelme.

A politikum lehetősége
Természetesen a politikum is írhat saját listát, listákat.
De:

- **a szakemberek általi listát a politikum NEM törölheti. A szakemberek listáit az érdekvédelmi szervezetek honlapjain közzé kell tenni.**

- A politikusi listákat is közre kell adni, hogy a társadalom láthassa a különbségeket.
- Mindenki a saját listájáért felel, és nem lehet a felelősséget kenegetni.

A dolgozatom most is a mérnökök, a szakemberek szerepének és ez által a presztízsének növelését szeretném előtérbe helyezni, továbbá a társadalmat felvértezni a józan és véleményének megismerésében, mellyel védtelensége, kiszolgáltatottsága csökkenhet.
Az érdekvédelmi szervezetek ma sajnos inkább hallgatnak, lapítanak, majdnem mindent feladva, nehogy ütközzenek a hatalommal, ezzel jól lejáratva a mérnököket.

Szeged, 2023. IV. 19.